

TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

Zita Sabulienė

Pavėlavę laiškai

Atleisk

Mylimasis, atleisk,
Šio pasaulio neteisk –
Paskrajom drugeliais gėlyne.
Su lakštutės daina
Mintimis nebežaisk,
Likę natos plevena aukštybėj.
Iš jausmų neišnyk,
Karštą meilę žarstyk,
Tegul kalbasi širdys malda.
Ant gimtinių takų
Saulės šypsni palik,
Pabučiuok su vakare žara.
Tavo akys toli –
Žvaigždės laiko glėby
Mėlynžiedė žydrynėj dangaus.
Mylimasis, atleisk,
Kad blaškaus sūkury
Tarp tylos ir likimo žvarbaus.

Metų sukaktys

Sukanka 100 metų, kai Vidiškiuose, Ukmergės rajone, 1922 m. liepos 9 d. gimė Juozas Arlauskas, pedagogas, tremtinys, prisiminimų autorius. Daugelio publikacijų pedagoginėje spaudoje autorius. Mirė 2007 m. gegužės 12 d. Jonavos rajone, Panoteriuose.

◆◆◆

Sukanka 155 metai, kai Inkių kaime, Lyduokių apylinkėje, Ukmergės apskrityje, 1867 m. liepos 12 d. gimė Balys Valušis, knygnešys, vargonininkas, tautosakos rinkėjas. Mirė 1952 m. lapkričio 26 d. Kaune.

◆◆◆

Sukanka 95 metai, kai Kazliškių kaime, Želvos apylinkėje, Ukmergės rajone, 1927 m. liepos 13 d. gimė Lionginas Šepetytis, humanitarinių mokslų habilituotas daktaras, kultūros ir visuomenės veikėjas, Nepriklausomybės Akto signataras, keleto knygų autorius. Mirė 2017 m. gruodžio 8 d. Vilniuje.

◆◆◆

Sukanka 85 metai, kai Lėno kaime, Taujėnų apylinkėje, Ukmergės rajone, 1937 m. liepos 15 d. gimė Julijonas Diršė, tautodailininkas, medžio drožėjas.

◆◆◆

Sukanka 25 metai, kai Putname, JAV, 1997 m. liepos 23 d. mirė Leonas Kačinskis, matematikos mokytojas. 1944 m. emigravo į Vokietiją. Gimė 1908 m. rugsėjo 9 d. Ukmergės apskrityje, Taujėnų valsčiuje, Punių kaime.

◆◆◆

Sukanka 25 metai, kai Ukmergėje 1997 m. liepos 30 d. mirė Liudas Sudeikis (Klajūnas, Svirtis), Lietuvos gynėjas, partizanų būrio vadas, politinis kalinys. Palaidotas Dukstynos kapinėse. Gimė 1919 m. lapkričio 15 d. Mackeliškių kaime, Anykščių rajone.

Ukmergės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos inf.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Pasirinko tikybos mokytojos kelią

Lina SUKACKIENĖ

Ramutė Sakalauskiene – tikybos pamokų mūsų mieste pradininkė. Šį darbą moteris dirba jau tris dešimtmečius ir niekada nesigailėjo savo apsisprendimo.

Šiuo metu pedagogė tikybos mokytoja metodininke dirba Antano Smetonos ir Jono Basanavičiaus gimnazijose. Ji – Ukmergės dekanato tikybos mokytojų metodinio būrelio pirmininkė.

Praėjusiais metais R. Sakalauskiene pelnė vienos iš trijų geriausių Ukmergės rajono mokytojų vardą, buvo nominuota už iniciatyvią, kūrybingą pedagoginę, produktyvią projektinę ir metodinę veiklą.

Pasirinktu keliu

Kaip pasakojo R. Sakalauskiene, pirmasis jos išsilavinimas – ikimokyklinio ugdymo pedagogė. Pagal šį diplomą „Nykštuko“ darželyje auklėtoja išdirbo 5-erius metus.

Kai buvo įvestas šešiamečių mokymas, jai pasiūlė imtis šios veiklos buvusioje 5-ojoje vidurinėje mokykloje. Tuomet atestuota kaip pradinė klasių mokytoja.

Moteris pasakoja kilusi iš krikščioniškos šeimos, tad, kai buvo pradėta kalbėti apie tikybos dėstymą, neabejodama pasuko tuo keliu.

Tuo metu Ukmergėje dirbęs klebonas Kęstutis Rugevičius pakvietė nuvažiuoti į Vilniaus universitete steigiamą Teologijos fakultetą. „Klebonas, pažindamas mane, tikriausiai jau tada numatė, kad galėčiau dirbti tikybos mokytoja“, – pasakoja R. Sakalauskiene.

Ji puikiai prisimena ir įvykių detales, kuomet rinkosi šį, tuometėje šalies švietimo sistemoje visiškai naują, kelią.

„Universitete pokalbyje paklausinėjo apie mano šeimą. Aš papasakojau, kad nebuvau nei spaliuke, nei pioniere, kad esu kilusi iš tikinčios šeimos. Išdėčiau savo požiūrį į tai, kas vyksta. Po pokalbio man pasakė, kad esu priimta į Teologijos fakultetą studijuoti. Grįžtant namo autobusu, prie manęs prisėdo tuometės Antrosios vidurinės mokyklos direktorė Liucija Dzigenė. Išsikalbėjom. Aš jai papasakojau apie naujas studijas. O ji man sako: „Man labai reikia tokios specialistės. Priėmė į darbą ir apmokėjo visas studijas. Ir taip 1995 metais aš tapau tikybos ir etikos mokytoja bei penktos klasės auklėtoja“, – pasakojo pašnekovė.

Aktyvi veikla

R. Sakalauskiene yra Ukmergės dekanato tikybos mokytojų metodinio būrelio pirmininkė, 16 metų buvo iniciatyvi skautų būrelio organizatorė.

Prieš metus ji atšventė 40-ies metų pedagoginio darbo sukaktį. Pastaruosius metus R. Sakalauskiene rengia įvairius konkursus moksleiviams. Organizavo

metodikos seminarus Ukmergės rajono tikybos ir etikos mokytojams, skaito paskaitas. Mokytoja už nuopelnus ugdant jaunąją kartą yra du kartus apdovanota Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos padėka, Ukmergės rajono savivaldybės mero padėka, Kauno arkivyskupijos kurijos metropolito Sigito Tamkevičiaus padėka.

Kasmet rajono tikybos mokytojoms organizuojamos išvažiuojamosios rekolekcijos. Mokytoja dalyvauja ir Kauno arkivyskupijos Katechetikos centro organizuojamuose seminaruose bei paskaitose, kuriomis pasidalija su Ukmergės dekanato tikybos mokytojais.

Neretai žmonėms kyla klausimas, ar tikybos mokytojai savo kasdieniniame gyvenime išlaiko santykį su krikščionišku gyvenimu? O gal tik moko to vaikus?

Tikybos mokytojos R. Sakalauskiene gyvenime šios takoskyros nėra. Ji aktyviai dalyvauja Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos bendruomenės veikloje, yra pastoracinės tarybos narė. Nuo 2018 metų vadovauja Ukmergės dekanato tikybos mokytojų metodiniam būreliui, rengia metodines programas. Nuo 2017 metų pagal „Alfa“ kursą rengia jaunuomenę sutvirtinimo sakramentui. Daugelį metų ji – Ukmergės dekanato

Tikybos mokytoja Ramutė Sakalauskiene.

Asmeninio archyvo nuotr.

Šeimos centro direktorė, skaito paskaitas sužadėtiniams, veda parapijos bendruomenei „Sinodo kelią“.

Atestuoja mokytojus

Pasakojo, kad Kauno arkivyskupijos Katechetikos cent-

ras suteikė jai teisę atestuoti dekanato tikybos mokytojus. Kuomet pernai jai buvo suteiktas geriausias Ukmergės rajono mokytojos vardas, ji buvo viintelė tokia nominantė visoje arkivyskupijoje.

Nukelta į 8 p.

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ ATMINIMO ŠVENTĖ

SKIRTA LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS 50-MEČIUI

Liepos 23 dieną (šeštadienį)

Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke,
įkurtame monsijoro Alfonso Svarinsko
(Ukmergės r., Vidiškių sen., Kadrėnų k.)

11:00 Partizanų pagerbimas Dukstynos kapinėse.
Kalbės kunigas Mindaugas Martinaitis.

12:00 Šv. Mišios Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke.
Mišias už laisvės kovotojus aukos apaštalinis nuncijus
arkivyskupas Petar Antun Rajič, kardinolai, vyskupai ir kunigai.
Giedos solistas Mindaugas Zimkus.

13:00 Pranešimas, skirtas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos
jubiliejui paminėti.
Žodį tars kardinolas Sigitas Tamkevičius bei Ukmergės rajono
savivaldybės meras Rolandas Janickas.

13:30 Vyskupo Jono Kaunecko prisiminimų knygos
„Prieš visus vėjus“ pristatymas.
Kalbės dr. Pranas Kiznis, dr. Lina Šulcienė, aktorius Albinas
Keleris, kunigas Nerijus Pipiras, Vilniaus universiteto dokt.
Vytautas Sinica, vyskupas Jonas Kauneckas.

14:30 Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovės
folkloro ansamblio „Vilnelė“ koncertas.

Organizatorius:

UKMERGĖS
KRAŠTOTYROS
MUZIEJUS

Partneriai:
Monsijoro
A. Svarinsko
atminimo draugija

Renginys fotografuojamas ir filmuojamas

www.ukmergesmuziejus.lt | www.facebook.com/muziejus

Valstybės dienos proga – prasmingi apdovanojimai

Valstybės dienos proga III-iojo laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ apdovanotas ukmergiškis kuopos vadas Linas Kavaliauskas. Dar vienas III-iojo laipsnio pasižymėjimo ženklas suteiktas ukmergiškiui būrio vadui Erikui Liubomirskui.

Skaistė VASILIAUSKAITĖ- DANČENKOVIENĖ

L. Kavaliauskas yra Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Ukmergės Vyčio 1002-osios šaulių kuopos, kurią sudaro per 80 šaulių, vadas. „Šiuo metu yra 83 suaugę šauliai ir per 20 jaunųjų šaulių. Kai kurie pateikė prašymus tiesiogiai Vilniui ir davė priesaiką liepos 6-ąją, tad skaičius tikslinamas“, – sakė L. Kavaliauskas.

Ukmergėje VI šaulių rinktinė buvo įkurta 1925 m. Sovietų okupacijos metais ji buvo likviduota. Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šaulių veikla Ukmergėje buvo atkurta, pavadinimai keitėsi. Kadangi šaulių rinktinės yra įsteigtos apskrityse, mūsų kuopa priklauso Vilniaus apskrčiai. Kuopos pavadinime skaičiai 1002 yra kombinacija Lietuvos šaulių sąjungos sistemoje. Vyčio vardas suteiktas 2019 m. pa-

gal mūsų krašte veikusios partizanų apygardos pavadinimą.

L. Kavaliauskas vadovauja kuopai nuo 2017-ųjų. Tų metų sausį jis buvo paskirtas laikinai einančiu pareigas vadu, o birželį – kuopos vadu.

„Esu šaulys ne tik pagal pašaukimą, bet ir pagal Zodiako ženklą, todėl šauliu esu nuo gimimo“, – sakė jis. Išties šaulystė užkoduota vyro gėnuose. Pradėjęs domėtis šaulių istorija ir veikla tarpukariu, sužinojo, kad sąjungos įkūrėjai buvo du – Vladas Putvinskis ir ideologijos kūrėjas Matas Šalčius. Pastarasis yra kilęs iš L. Kavaliausko gimtojo krašto – Prienų. Iš giminaičio vyras buvo girdėjęs, kad jo šeima turi giminystės sąsają su M. Šalčiumi. Pasigilinęs, išsiaiškino, kad M. Šalčiaus mama buvo Kavaliauskaitė. Patikrinęs jos gimimo vietą, sužinojo, kad moteris kilusi iš L. Kavaliausko senelio ir tėvo kaimo. O domintis dar giliau, paaiškėjo, kad ji yra L. Kavaliausko prosenelio sesuo.

L. Kavaliauskas pasakojo, kad į Lietuvos šaulių sąjungą įstoti norėjo dar gimtinėje. Apie 1990-uosius metus ten buvo šaulių entuziastų, tačiau jie neturėjo lyderio, kuris suburtų.

Įsikūręs Ukmergėje vyras iš naujo ėmė domėtis šaulių veikla. O sūnui įstojus į gimnaziją ir ten atradus jaunųjų šaulių būrelį, tai buvo dar viena paskata įsitraukti į veiklą. 2016-ųjų rugsėjį L. Kavaliauskas susipažino su apygardos rinktinės vadu majoru Mindaugu

Miliumi, kuris padėjo sutvarkyti reikiamus dokumentus, ir lapkriūtį trylika ukmergiškių jau davė priesaiką.

Veikla suaktyvėjo. Joje dalyvauja ir veteranai, atkūrę sąjungos veiklą Ukmergėje prieš trisdešimt metų. Šiomet Ukmergėje veikiančios kuopos gretas jau papildė 21 šaulys. Pasak L. Kavaliausko, ir dabar yra besidominčių ir norinčiųjų tapti šauliais.

Kuopos vadas puoselėja mintį suburti rinktinę, kokia Ukmergėje veikė tarpukariu.

Jis paaiškino, kad kuopą sudaro nuo 56-ųjų šaulių. Vilniaus apskrityje yra kuopų, kurios šio skaičiaus suaugusiais nariais nesiekia, tačiau juos papildo jaunieji šauliai. Tai – rajonuose veikiančios kuopos. Jaunieji šauliai duoda pasižadėjimą. Jais galima tapti nuo 11-os metų iki 18-os. Suaugusieji šauliai duoda priesaiką. Kuopa gali augti iki 200 šaulių. Kai šis skaičius peržengiamas, reikia kurti naują. Tačiau apskrityse šie skaičiai skiriasi. Pavyzdžiui, Vilniaus rinktinė turi per 2 tūkst. šaulių, o Panevėžio – 200.

Apdovanojimai skiriami aukštesnio vado, kuris gali pasiūlyti kandidatus, teikimu. L. Kavaliauskas teikė siūlymą apdovanoti jaunųjų šaulių būrio vadą Eriką Liubomirską. Artėjant Valstybės dienai gavo vado kvietimą atvykti į priesaikos ceremoniją. „Šią dieną norėjau su savo kuopa dalyvauti himno giedojime Ukmergėje, prie

Ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ apdovanotas ukmergiškis kuopos vadas Linas Kavaliauskas.

piliakalnio, bet vado kvietimas nesvarstomas. Teko pakeisti planus. Kai ceremonijos metu išgirdau savo pavardę, man buvo didžiulė staigmena“, – sakė L. Kavaliauskas. Jaunųjų šaulių būrio vadas E.

Liubomirskas taip pat buvo apdovanotas III-iojo laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu.

Apdovanojimai skirti Lietuvos Šaulių sąjungos vado Alberto Dapkaus įsakymu.

Pasirinko tikybos mokytojos kelią

Atkelta iš 7 p.

R. Sakalauskienės nuopelnai pedagoginiame darbe išskirtiniai – ji yra parengusi integruotų bei parodomųjų pamokų, skatina ugdytinius dalyvauti respublikiniuose, rajono konkursuose, kur mokiniai užima prizines vietas, rengia mokinių kasmetines progines parodas. Sako auklėjanti jau aštuntąją gimnazistų kartą.

Tikyba mūsų rajono mokyklose dėsto devynios moterys.

Tikybos mokytojos tarpusavyje bendrauja ir formaliai metodiniuose užsiėmimuose, kuriems vadovauja R. Sakalauskienė.

Stengiasi sudominti

Kaip sudominti mokinius šiuo dalyku? „Norint būti įdomia mokytoja, reikia pačiai daug matyti, patirti, domėtis“, – įsitikinusi pašnekovė.

Mokytoja per pastaruosius tris dešimtmečius aktyviai dalyvavo skautiškoje veikloje. Ukmergėje įkūrė skautų organizaciją. Iš viso suorganizavo 16 skautų stovyklų, surengė daug įvairių renginių. Mokytoja buvo pakviesta į Pietų Afrikos Respublikoje vykusių pasaulinę skautiškos veiklos konferenciją. Tuo metu Lietuvos skautų seseriją buvo ruošiamą priimti į Pasaulinę skautų organizaciją.

R. Sakalauskienė pasakojo, kad pernai viso pasaulio bažnyčiose buvo pradėtas pasirengimų pro-

cesas būsimam Vyskupų sinodui, vykšančiam Vatikane 2023 m. spalį. Dvejus metus trukiantį pasirengimų Sinodui procesą popiežius Pranciškus pradėjo praėjusių metų spalį.

Sinodas, pasak Šventojo Tėvo, tai – keliavimas drauge, kalbant ir įsiklausant vieniems į kitus. Žodžio sinodas reikšmė yra „eiti kartu“. Popiežius Pranciškus pakvietė dvejus metus drauge keliauti ir apmąstyti, kas yra Bažnyčia pasaulyje ir kiekvienam asmeniškai.

Spalį prasidės naujas konsultacijų etapas. Atsižvelgdamas į gautas pastabas, Vyskupų sinodo generalinis sekretoriatas kitų metų vasarą paskelbs pačios Vyskupų sinodo asamblėjos darbo gaires. Sinodo asamblėja vyks Vatikane 2023 m. spalį.

Kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį R. Sakalauskienė veda Sinodą Ukmergės Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos bendruomenei. Pagal Kauno vyskupijos koordinavimo tarybos parengtas temas dalyvauja pokalbiuose, išsako nuomonę aptarinėjamosiomis temomis.

Kitame „Ukmergės žinių“ numeryje pratęsimė temą apie tikybos mokytojo darbą.

Ukmergiškė apdovanota Šiluvos Dievo Motinos medaliu

Kauno arkivyskupas savo dekretais skyrė apdovanojimus aukščiausiais arkivyskupijos garbės ženklais – Šiluvos Dievo Motinos medaliais. Jie skirti grupei arkivyskupijos bendruomenės narių. Tokiu medaliu apdovanota ir ukmergiškė Nijolė Bolšakovienė – Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos aktyvi narė.

Šiluvos Dievo Motinos medalis skiriamas „už asmeninį liudijimą, nuoširdų tikėjimą, už uolumą atliekant įvairias tarnystes, pagalbą“.

Apdovanojimai 32-ies asmenims įteikti arkivyskupijos globėjo Šv. Jono Krikštytojo šventės proga, birželio 24 d., Kauno arkikatedroje bazilikoje.

Šventėje arkivyskupas metropolitas Kęstutis Kėvalas dalijosi džiaugsmu matyti švenčiančius liturgiją žmones „kaip vieną šeimą, klausančią Dievo žodžio tarsi medaus savo širdims“.

N. Bolšakovienei apdovanojimas skirtas „už aktyvų įsijungimą į Ukmergės Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos veiklą, vadovavimą Gyvojo Rožinio grupių veiklai parapijoje ir dekanate, rūpinimąsi piligriminių kelionių ir rekolekcijų organizavimu, veiklią ir išmintingą pagalbą parapijos ūkinėje veikloje bei asmeninį maldos ir krikščioniško gyvenimo

Medaliu apdovanota Nijolė Bolšakovienė.

liudijimą“.

Įteikdamas apdovanojimą arkivyskupas K. Kėvalas linkėjo

moteriai gausios Viešpaties Dievo globos jos gyvenimo darbams.

UŽ inf.